

Uplata „pozajmice“ osnivača - tumačenje Udruženja banaka

Naš kolega je Udruženju bankara postavio pitanje oko aktuelne teme – uplata tzv „pozajmice“ preduzetnika. U nastavku prenosimo tekst e-maila sa koleginim pitanjem i odgovorom predstavnika udruženja.

Pitanje:

Pošto je preduzetnik fizičko lice i kada želi da uplati početni novčani kapital na tekući račun, banke su tražile ugovor o zajmu iako ne bi trebalo. Preduzetnici i kasnije često uplaćuju novac za solventnost poslovanja.

Postavlja se pitanje šta banci dati kao dokaz o svrhi uplate (odluku, ugovor itd.) i koju šifru plaćanja koristiti na nalogu za uplatu?

Odgovor:

Zakon o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – dr. zakon, 5/2015, 44/2018 i 95/2018) uređuje, pored ostalog i pitanje imovine i odgovornost za obaveze preduzetnika. Prema odredbi člana 85. Ovog Zakona, preduzetnik za sve obaveze nastale u vezi sa obavljanjem svoje delatnosti odgovara celokupnom svojom imovinom i u tu imovinu ulazi i imovina koju stiče u vezi sa obavljanjem delatnosti tako da odgovornost za obaveze, o kojoj je ovde reč, ne prestaje brisanjem preduzetnika iz registra.

Zakon o obavljanju plaćanja pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koja ne obavljaju delatnost („Sl. glasnik RS“, br. 68/2015) u članu 2., stavovi 1 i 2, propisuje da su pravna lica i preduzetnici dužni da otvore tekući račun kod pružaoca platnih usluga koji, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge, može da vodi tekući račun (banka, odnosno Uprava za trezor), da vode novčana sredstva na tom računu i vrše platne transakcije preko tog računa.

Pravna lica i preduzetnici mogu imati više od jednog tekućeg računa kod istog pružaoca platnih usluga i tekuće račune kod više pružalaca platnih usluga.

Zahtevi za dokumentima, o kojima je u pitanju reč, govore da preduzetnik mora da posluje istovetno poslovanju privrednog društva, što nije slučaj. Nema nikakvih smetnji da preduzetnik sa računa sa kog je imao nameru da uplati "pozajmicu" ili "početni novčani kapital" plati robu ili uslugu koju je sa računa preduzetničke radnje želeo da plati. Kod ove konstatacija važno je napomenuti da preduzetnik nema početni kapital i da je sva imovina koju koristi kao preduzetnik u stvari njegova kao svakog drugog fizičkog lica koje se ne bavi registrovanm delatnošću. Preduzetnik opredeljuje, u zavisnosti od delatnosti sredstva sa kojima će obavljati tu svoju registrovanu delatnost, među ti sredstvima mogu biti, pored svega drugog i novčana sredstava na računu. U iznetnom smislu i:

"Kao što preduzetnik, nakon što je registrovao preduzetničku delatnost u poslovnim knjigama kao kapital iskazuje sve vrednosti koje mu služe za obavljanje delatnosti (poslovanje), ni gotov novac nije izuzetak. Imovinu preduzetnika koja mu služi za obavljanje delatnosti najlakše je ilustrovati opremom, ali se to podjednako odnosi i na građevinske objekte, robu, materijal, prava i, po našem mišljenju, i gotov novac. Sve što je bilo u preduzetnikovom vlasništvu pre nego što je počelo da mu služi u svrhu obavljanja delatnosti, momentom kada mu počne služiti za obavljanje delatnosti, u poslovnim knjigama se iskazuje kao imovina na jednoj i kao kapital na drugoj strani. Na kojem kontu će se iskazati imovina zavisi od njenog pojavnog oblika (oprema, nekretnina, roba, materijal, novac), a u kapitalu to će svakako biti konto ostalog kapitala. Dakle, preduzetnik ne vrši nikakvo pozajmljivanje već počinje sa korišćenjem svoje imovine u poslovne svrhe. Isto tako, i u obrnutom procesu, kada preduzetnik izuzme imovinu iz daljeg korišćenja u poslovne svrhe ne radi se o prometu već o povraćaju unetog kapitala.

To konkretno znači da bi uplatu "pozajmice" kod preduzetnika trebalo knjižiti **na kontu 309 - ostali osnovni kapital, a ne na kontu 421 - Kratkoročni krediti i zajmovi od ostalih povezanih lica.**"

Zaključak

Zahtevi za ugovorom o početnom novčanom kapitalu ili o pozjamicu radi pravdanja uplate sa tekućeg računa fizičkog lica na tekući račun preduzetinka, istog tog lica, nisu utemeljeni.

Eventulani dokument kojim bi se pravdala transakcija sa tekućeg računa fizičkog lica na tekući račun istog lica, kao preduzetnika, i kojim bi se opredelio iznos tih

sredstava bi mogao biti samo odluka, kojom se opredeljuje željeni iznos novčanih sredstava da se njime obavlja registrovana delatnost.

Udruženje banaka Srbije p.u.